

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaelbaar van vier tot vier maanden.

Voor de Stad fr. 1-30
Voor den buiten " 1-75
Voor 't vreemde " 2-25
Per maand voor de stad alleen " 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekendmakingen betalen 40 centim den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 10 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtory toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

NOVEMBER 1861.

De Konvoijen met een * geteeekend, zyn Expresstreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen . . . 5-00 8-55**
Brussel, langs Denderleeuw . . 7-00 11-50 2-20 5-00 7-40
Mechelen, Antwerpen, 5-00 8-55** 11-50 2-20 5-00 7-40** Mechel.
Lier 3-00 2-20
dendermonde 5-00 7-00 8-55** 11-50 2-20 5-00
Aelst 7-00 11-50 2-20 5-00 7-40

Lokeren 5-00 7-00 11-50 5-00
Nin., Geerardshb., Less., Aeth. 7-00 1-25 langs Doornik, 5-00
Brugge, Oostende 6-15 9-15 1-50 5-05* 7-00
Kortryk, Moskr., doorn., Ryss. 6-00 9-20 1-25 5-10 7-10
donai, Atrrecht, Amiens, Parys. 6-00 9-20* 1-25* 5-10
Kales 6-00* 9-20 1-25 7-10*
Bergen, Quievrain 7-00 1-25 langs doornik, 5-00
Manage, Charleroi, Namur . . 7-00 1-25 langs doornik, 5-00
Leuven, Thienen, Luik, Verv. 5-00 8-55* 11-50 2-20 5-00 Thien. 7-40**
Landen 5-00 8-55* 11-50 2-20
Keulen, Aken 5-00 8-55* 11-45 Aken 7-40*
Gladb., duss., Cref. Ruhrort . 8-55*

LAND VAN WAES.

Van Gent naer Antwerpen . . 6-20 9-00** 10-20 2-45** 5-50
Van Antwerpen naer Gent . . 6-50 8-50** 10-50 5-0** 6-00

EELCOO.

Van Gent naer Eecloo . . . 8-55 2-30 8-00
Van Eecloo naer Gent . . . 7-00 12-15 5-00

VAN GENT, LANGS AUDENAERDE, OP SAINT GHISLAIN.

Van Gent, langs Audenaerde, naer St. Ghislain. . 6-25 9-50 1-55 7-40
Van St. Ghislain, langs Audenaerde, naer Gent. . 5-20 7-00 11-00 5-50

STAETKUNDIG OVERZIGT.

De beraedslaging over het ontwerp van antwoord op de Troonrede heeft in de Kamer der Volksvertegenwoordigers reeds aanleiding gegeven tot hevige discussiën.

Gelyk men gezien heeft, was in de Troonrede niet één woordje gesproken over de erkenning door België van Victor-Emmanuel als koning van Italie. De heeren Barth. Dumortier, Notherm en De Decker hebben het Ministerie over die zaak ondervraagd en hevig aengeraand. Oostenryk, Rusland, Pruisen, geheel Duitschland: allen Mogendheden die het onzydigh onafhankelyke bestaan van België waerborgen, hebben tot hier toe den koning van Piemont nog niet erkend als wet tigen vorst van de veroverde italiaensche Staten. Het was dus de pligt van Belgenland, die erkenning zoo lang uit te stellen, tot zyne beschermers daarvan het voorbeeld kwamen geven. Maer ons Ministerie heeft, zonder de Wetgeving te raedplegen, dien akt voltrokken.

De gemelde redenaers in de Kamer hebben doen zien hoe gevaerlyk dergelyke handelwyze voor ons land is, aengezien wy daerdoor zelve ons blootstellen, ons nationaal bestaan te verliezen.

Numers, als wy de vernietiging der kleine nationaliteiten in Italie en elders, de roofzuchtige inlyvingen van Victor-Emmanuel erkennen: wat zullen wy dan opwerpen, ingeval Frankryk ons, onder het zelfde voorwendsel, zou willen binnen palmen?

't Is waer, dat twee onzer voornaemste ministers geboren franschmans zyn; doch dit maekt de rekening niet, der Volksvertegenwoordigers, wie het belgische bloed nog warm door de aderen vloeit; wier gemoed verontwaardigd is by het zigt, dat onze bestuermannen de schandalige rooverijen der Piemontezers op het italiaensche schiereiland erkennen en goedkeuren.

De beraedslaging over het antwoord op de Troonrede zal aanleiding geven tot andere gewichtige betwistingen.

VOLKS-BELASTINGEN.

II.

De Patenten en de Speurhonden.

Eene tweeling-zuster der hatelyke en verfoeide wet op de persoonle kontributiën, is zonder tegenspraak de patenten-wet.

Wy kunnen de oude instelling der Gilden en Neeringen met al hare gestrengte reglementen, begrypen. Hoe wel daerin iets heerschte tegen de algemeene vryheid van het werk, aengezien niemand als baes of meester welkdanig ambacht of stiel mogt uitoefenen, zonder de toestemming van het bestuur der neering of gilde, tot welker bedryf hy behoorde, — lag daerin toch iets goeds; eene verzekering in 't belang van het

algemeen, te weten: dat hy, die zich als baes of meester vestigde, bekwaem was voor dat bedryf; want, voorop moest hy door een gewoonlyk zeer moeilijck te bewerkten meesterstuk bewyzen hebben gegeven van groote kennissen in zyn vak.

Bereikt de Patenten-wet het zelfde doelwit?

In 't geheel niet; integendeel: zy is de oorzaak dat veel onhandige en onbekwame personen, by middel der betaling van eenige franken 's jaers aan den Fiscus, zich als bazen en meesters uitgeven, en aldus straffeloos diegenen bedriegen, welke vertrouwen in hen stellen.

De bewyzen hiervan liggen in menigte onder de hand. Wy zullen ten voorbeelde slechts stellen den eersten den besten leegganger, die in zyne jeugd een gebrekkelig onderwys ontvangen hebbende, en onbekwaem om als kantoor-klerk aenvaard te worden, een patent van een tiental franken neemt, en, dank aen de overvloedige vryheid onzer Grondwet, een huiskien huert, op welks voorgevel hy onbeschaemd met groote letters doen schilderen: *Institution; maison d'éducation; Onderwys en opvoedings-gesticht!*

Wil men een sterker voorbeeld?

De eene of andere domkop, die niet weet van welk hout pylen te maken, neemt een patent van eenige franken 's jaers, en ofschoon onbekwaem om eenen behoorlyken brief te schryven, of eene groote rekening zonder fout samen te stellen, doet hy eene koperen plaet op zyne deur nagelen, op dewelke gegraveerd staet: *Agent d'affaires; zack-waernemer!*

Men kent de gevolgen diens toestands van zaken. Veel ouders, die in vertrouwen hunne kinderen by onbekwame leermeesters ter school zonden, vonden zich deerlyk teleur gesteld. Talryke personen, die aen dusdanige zack-waernemers de behertiging hunner gelden of belangen toevertrouwd, vonden zich bedrogen, misleid, dikwyls bestolen!

Wat is dan toch de Patenten-wet?

Eene tweede schreeuwende, onregtvaardigheid; eene belasting van den werker; eene ontlasting van den leegganger.

Hy, die in 't zweet zyns aenschyns het dagelyksche brood voor zyn huisgezin, by middel van een ambacht bedryf of stiel, moet winnen; die zelfs nog een andere werklieden, in zynen dienst, het levens-ouderhoud ver-

schaft, — wordt door den Fiscus belast; hy moet een patent betalen. Maer hy, die niets doet voor het welzyn der samenleving; die niet werkt, zich slechts vermaekt, eet, drinkt, wandelt en plezier maekt, moet geen patent betalen! Hy blyft door den Fiscus onbelast!!

Kan men eene onregtvaardiger, onmenschelyker, hatelyker wet uidenken? En die wet is daerby nog grillig, hoogst bespottelyk!

Byvoorbeeld: een geneesheer, die zyne jongelingsjaren aen grondige en moeilijcke studiën heeft opgeofferd; die dagelyks zyn leven bloot stelt om dat zynen patiënten, door gevaerlyke of aenstekelyke ziekten bezocht, te redden: die nuttigste man der samenleving moet patent-regt betalen. Maer een advokaet niet!!

Ten jare 1849 heeft de financiën-minister, de heer Frère, eene schoone en volkslievende hervorming door onze Wetgevende Kamers doen stemmen. Meer dan zestig duizend geringe handswerkslieden: smeders, timmermans, stoelendraeijers en dergelyke stielen, die hun bedryf alleen of slechts met éénen hulp-werkman of knecht uitoefenden, werden vrygesteld van het patent-regt. Die machregel is dan ook door geheel het land toegejuicht geworden.

Maer, wat gebeurt er thans?

Het volkslievend stelsel, ten jare 1849 ingevoerd onder den drang der tyds-omstandigheden, is door het doktrinaire kabinet verlaten geworden in zake van volks-belastingen en patenten.

De Fiscus wordt meer dan ooit gestreng en willekeurig; de schamelste en armoedigste bedryven, vooral onder de neering doende personen, zyn met eene patent-belasting getroffen, die jaerlyks door opcenten voor provincie, stad of gemeente verzwaerd wordt. Zonder hier te gewagen van de regmatige reklamen der herbergiers en kleine winkeliers, wie men ongehoorde kontributiën afperst, zullen wy ons bepalen tot de kleine merkt-kramers op onze weekmerkten te Gent.

Onder die geringe neringdoende personen, de eersten welke men van alle patent-regt had moeten ontslaen, treft men lieden aen, die by gebrek aen ander werk of broodwinning, hunne weinige spaerpenningen besteden tot den aankoop van oud yzer, oude kleeren, lappen en andere smitselaryen, ten einde door derzelyer verkoop op de Vrydagmerkt een stuiverken winst te maken.

OORLOGEN DER AWANS EN WAROUX.

I.

DE VRYHEER EN DE SLAVIN.

Een der prachtigste kasteelen van Luiksch Hesbaeijen is voorzeker datgene, welk zyne dryvoudige spitsen verheft uit het midden van het ryke en uitgebreide landgoed Awans.

De eigendom dezer schoone heerlykheid werd lang betwist door den abt van Prume, doch Humbert Corbeau genoot deszelfs ongestoorde bezit en voerde den titel van vryheer van Awans.

Ryk en vermogend, wilde hy zelfs den meester spelen over zyne naburen, en zyn levensloop werd gekenmerkt door eene menigte sonderlinge gebeurtenissen, oneenigheden en twisten.

In een der dorpen, van zyn bezit afhagende, en welker bewoners of laeten hem als slaven moesten gehoorzamen en dienen, was er een eenvoudigh herderswuisje, Adula genaemd, wier uitstekende schoonheid hem dermate bekoorde, dat hy haer de vryheid schonk, met de noodige middelen om een sierlyk gemeubeld huis te bewonen, waarin zy door eene dienstmaagd werd opgepast. Men wil zelfs, dat heer Humbert, tydens zyne jagt- en pleziertoegtes, het lieve kind dikwerf kwam bezoeken, zyne tafel aldaer deed aenrengen, en meer dan eens de kostelyke geschenken achterliet, welke allengs hare woning in een klein lustpaleis herschiepen.

Niet lang, echter, bleef deze aenlokkelyke schoonheid onbekend voor de wereld. Even als het zedige veldvlooje, onder 't gras verscholen, zich den willekeur verradde door zyne geuren, zoo verspreide ook de faem al spoedig het lotgeval der gelukkige slavinne, over akkers en wouden, tot in de

sloten en kasteelen der naburige heeren.

Humbert's bemide werd het voorwerp van de gesprekken der adellyke jonkers, die, buiten oorlogstyd meestal overgegeven aen eene lulle ledigheid, niets beters wisten dan, zich bezig te houden met het opsporen van wild en van avontuerlyke historiekens.

Zeker adelaerken, Hanneceau genaemd, neef van den edelen Willem, heer van Waroux, bezocht dikwyls in geheim de vrygemaekte herderin; hy werd er op 't laatste zoo hevig op verliefd, dat hy haer ten huwelyk vroeg; en, dewyl zyn bevallige persoon aen de jeugdelike Adula meer beviel dan de stugge Humbert, die haer van geen trouwen sprak, verkreeg hy hare minverklaring en haer jawoord.

Deze omstandigheid viel nogtans geenszins in 't plan des heeren van Awans, die zyne beschermeling reeds bestemd had voor een ander zynen vrienden. Zulk beletsel prikkelde natuerlyk den payver van den ongedulden minnaer; en daer het verlangende meisje niets beters wenschte, dan verenigd te worden met zoo een behaeglyk ridder, gebeurde het op zekeren morgend, dat heer Corbeau, die zyn lief en tam dijnje vroegtig meende te komen bezoeken, het slag ledig vond; de vogel was ontsnapt. Dien zelfden nacht had de getrouwe herderin Adula zich laten schaken door haren teederen Corydon, den verheugden ridder Hanneceau.

Gloeiend van toorn en stampvoetend van nyd en verontwaardiging, zweo Humbert, by de schimmen zynen voorvaderen, dien geleden hoen en smaad bloedig te zullen wreken, byaldien hem hiervoor geene schitterende voldoening gegeven wierde. Nog denzelfden dag deed hy den heer van Waroux afseichen, hem onmiddellyk zyne slavin terug te zenden, onder bedreiging, by gebreke van dien, toeluyt te zullen nemen tot de uiterste maatregelen, ter straffe van zulke gewelddadige en beleedigende ontrooving.

Maer de ongelukkige Adula, reeds volop verslonden in het zoete huwelyksgenot met haren bemide, antwoordde stout weg aen den heer van Awans: « dat zy sedert lange zyne slavin niet meer was, en by gevolg, » met volle regt over haer eigen persoon en over hare hand beschikt had, »

er spottend byvoegende: heer Humbert mag zyne gouden kettingjes en » slotjes grast terug nemen, dewyl ik liever myn lieven sluyt met een » jongen, zingenden adelaer, dan met een oud, knorrend raef ».

Dit vermetel en beschimpend antwoord bragt den trotschen heer van Awans in zoodanige woede, dat hy aenstonds een grooten familieraad byeen riep, waarby tevens al zyne magtigste vrienden werden uitgenoodigd. Nu deed hy zyn luid beklag over de gepleegde onregtvaardigheid en beleediging, met overleg van 't ontwykend en schamper antwoord zynen tegenparty; hy eischte, hygevolg, eene voorbeeldige straf, ter welker uitvoering hy hun aller bystand dringend verzocht.

Heer Willem van Waroux, die als bloedverwant hy dit soort van krysgeregtschaf tegenvoordig was, verdedigde zoo goed mogelyk de inzigten zyns neefs Hanneceau. Onderscheiden leden der vergadering sloegen eene minnelyke overeenkomst voor; temeer, onreden de reeds voltrokken echevereeniging de teruggave van de ontvoerde buit niet alleen allermoeijlykst, maer byna onmogelyk maekte. Doch de heer van Awans wilde van geene verzoening hooren, en door de meerderheid zynen vrienden werd eindelijk besloten, zich op eenen bestemden dag aldaer met hunne vazallen te verenigen, ten einde het gevulgte vogelken gewapenderhand terug te vangen, haer verder te kortwieken en behoedzaam in de kooi op te sluiten.

DE OPENBARE BOETPLEGING.

Zoo haest heer Willem van Waroux teruggekeerd was, deed hy zynen neef waarschuwen tegen den aanslag, welke hem bedreigde, en riedde hem aan, met zyne echtgenoot naer zyn geducht slot over te komen, ten einde den heer van Awans aldaer beter het hoofd te kunnen bieden.

In alleryl versterkte men de buitensmuren en borstweringen, en bezet-

* In 't fransch Corbeau.

Zou men het kunnen gelooven, dat men die ongelukkige, behoeftige menschen eene drievoudige belasting afperst?

Eerst komt de Fiscus der stad, die hen dwingt *plaatsgeld* en *kavelgeld* te betalen, alvorens zy voor eenen centiem verkocht hebben; vervolgens komt de Fiscus van den Staat, die hen verplicht een patent te nemen, welk van 3 tot 10 francs en hooger belooft: by gevolg hebben die geringe voortverkoopers van oude voorwerpen, hier tot 20 francs en meer onkosten, die vooraf betaeld moeten worden, en dit somwylen voor een kraemken, waerop voor geene 10 tot 15 francs koopwaer voorhanden is!

Wy vragen, of men ooit ergens dergelyke wraakroepende onrechtvaardigheid gezien heeft? Is het geene diepe schande, in ons Belgenland, zoo trotsch op zyne vryheidslievende Grondwet, op zyne democratische instellingen, en onder een zoogenaemd *volksminnend* Staatsbestuur, zulke onmenschelyke afpersingen te zien op den gemeenen man, op den behoeftigen marktkramer, ja tot op den noodlydenden lappen- en vodenverkoopster?

Ten einde die gehaette en verfoeide belastingen op den geringen man te heffen, bezit de Fiscus eene gansche muit *speurhonden*. De stedelyke besturen laten die zorg aan anderen over; zy verpachten de plaats- en kavelgelden op de weekmarkten. Men begrypt, hoe gretig die *pachters*, als roofvogels, rondloeren om hunne winsten op den prachtprys meer en meer te doen aangroeijen.

De Fiscus van den Staat heeft zelf zyne geheime naspeurders van alle soort, die de merken, herbergen en winkels afspieden, om te zien of er niets te beboeten valt, vooral aangaende de patenten. Die speurders zyn gerugsteund door eene geheele troep zoo genaemde garnisairen: droevig en misselyk overblyfsel der gevloekte fransche overheersching, die er op watertanden om by den geringen burger, werkman of neringdoenden persoon ingelegerd te worden, ten einde hem te dwingen tot de betaling der hem zoo hard opgelegde belasting of 't patent-regt. Die soort van *sbiren* bewaken den schamelen huisraad ten einde denzelve op de publieke straet voor eenen appel of een ei te doen verkoopen, en aldus die ongelukkigen geheel en al in den grond en tot volslagen armoede te brengen. Zie daer de huidige Patenten-wet en den Fiscus in Belgenland.

En dan durft men nog quasi krokodillen-tranen storten met den ongelukkigen toestand der Romeinen en Venetianen, der Spanjaards en Oostenrykers! Maer de Turken, zelfs de Russen, zouden zich aan zulke volksverdrukkende belastingen, als die der patenten, niet goedschiks onderwerpen!

Bewaert dan, o huichelaers! uwe schynheilige klaagliederen, uwe wenschen van hervormingen en verbeteringen ter gunste der volkeren voor uwe eigen land; voor uwe eigene ongelukkige broederen.

Daelt neder uit uwe hooge theoretische nevel-wolken, en bemerk wat er in uw eigen huis gebeurt, wat er aan uwe eigene wetten ontbreekt, en voorzeker zult gy moeten bloozen van schaemte!

De nieuwe en de oude Kontrolleur.

— EENE KURIEUZE HISTORIE. —

II. Kapittel. — Eerste heldendaden van den jongen heer Vander Stichelen.

Sedert het begin van het voor België zoo gezegende tydvak, begonnen in 't kassei-jaar O. H. 1857, — toen de min derheid de meerderheid uit de Wetgevende Kamers klippelde, en mitsers met geelleerden handschoenen de kloosters en bisschoppelyke paleizen belegerden en ge-

welddadig aanrandden, — heeft men in ons land schier dagelijks de wonderlykste dingen zien voorvallen: dingen, die overwaardig zyn aan de vergetelheid ontrukkt, en voor het nageslacht aangeboekt te blyven.

Het hoogste en gewichtigste aller bedryven is, sinds dien, het *kies-agentschap*.

Men begrypt dat, aangezien het groote doelwit der doktrinairen is, aan 't bestuur, bygevolg aan 't schotelken, te blyven, hun voornaemste mikpunt de kiezingen zyn. De beroemdste en meest invloedryke persoon is nu diegene, welke by eene kiezing over de meeste stemmen kan beschikken; ook vindt men thans makelaers, reizigers en, God beter het! zelfs wervers en opkooers van kiezersstemmen; briefkens-verwisselaers, in de hand-foefelaers, ambulante kiezings-predikanten, herberg-advokaten, boeren-foppers, en eene menigte andere bedryven in betrekking met de kiezingen voor de Kamers voor de gemeenten en provinciale Raden.

Die agent-postjes schynen wel voordeel te zyn; immers heeft men belooningen daervoor gezien, die inderdaad ryk en schitterend genaemd mogen worden. Zoo zagen wy *commis-voyageurs* benoemd tot greffiers van vrede-geregten; simpele menschen en wynkoopers tot notarissen; jeugdige advokaten zonder zaken tot magistraten, tot leden der Wetgevende Kamer, tot Ministers!

Konde men nog hooger klimmen, men zou van den opsterpen kies-agent wel eenen koning of keizer maken!

Onze lezers zullen derhalve nu zonder moeite begrypen, hoe het mogelyk was dat de jonge heer Vander Stichelen, na een kortstondig verblyf op de banken der kantoorlerken in de Direktie, zoo rap ontvanger en kontrolleur is geworden; en waerom hy, boven een aantal andere, meer bekwame en reghebbende ambtenaers, werd uitgekozen om den heer kontrolleur Delplanque in onze stad Gent te vervangen.

De volkslievendheid van het liberael Ministerie is overigens sinds eenige jaren verschrikkellyk veranderd.

In plaats van vrystellingen van patenten-regt en personele belasting, — gelyk ten jare 1849 — worden nu eene menigte geringe ambachts- en werklieden, die een huizeken bewonen, waer zy vroeger nooit kontributiën ophragten, gedwongen om vyf, zes, tot acht en meer francs aan den Fiscus te betalen.

Die brave menschen hebben wel te antwoorden, dat zy met hunne geringe dagloonen of winsten nauwelyks in staat zyn hunne huishuer te betalen en zich de noodzakelykste levensbehoeften aan te schaffen; voornamelyk by de tegenwoordige, vreeselyke duerte der eetwaren.

Niets kan baten: de kontrainten-drager, de uitvoerder der dwangbevelen, gevreesd en gehaet als de pest, dreigt dat hy, by niet-voldoening, den huisraad zal doen verkoopen; — en met betraende oogen wordt de afgeperste bloed-penning door die ongelukkigen naar het kantoor gebragt.

God van den hemel; wat *Liberalismus*!

Schetsen wy nu in eenige trekken het tafereel van de eerste ons bekende heldendaed van den nieuwen kontrolleur, den heer Vanc'er Stichelen. Wy waerborgen persoonlyk dat het getrouw naar de natuur zal wezen.

Een huis in deze stad, alwaer men met regt en reden, sinds byna twintig jaren, aan de huraers geene personele kontributie gevraagd had, aangezien het bewoond was door geringe werkmenschen, die met den zwaersten arbeid nauwelyks hun dagelyksch broodje konden winnen, werd het verleden jaar, 1860, aengeslagen in de personele belasting, omreden men veronderstelde dat de tegenwoordige bewoner in staat is, dezelve op te brengen.

Zeer goed. Het bedrag op het aanslag-biljet wordt naer den ontvanger gebragt; maer zie! de betaling was maer geldend voor het jaar 1859. Men had, uit fantasy waerschylyk, niet met het loopende, maer met het voorgaende jaar beginnen te rekenen.

Niet goed! De persoon in kwestie begeeft zich naer de bevoegde overheid, by den heer kontrolleur Delplanque, die nimmer doof bleef voor gegronde reklamen. Deze was van oordeel dat er dwaling moest bestaan, en de betaling voor het loopende jaar moest tellen. Hy nam zelfs het nieuwe aanslag-biljet van 1860 by zich, om de zaak te herstellen.

Maenden en maenden verliepen, zonder dat de persoon in kwestie natuerlyk nog aan die zaak dacht. Maer zie! onder de hand wordt de jonge heer Vander Stichelen kontrolleur in Gent, en de heer Delplanque weg gevoeld

genen. Men gaf geen kwartier, geen randsoen dan de dood; zelfs niet aan zyne eigene familie noch aan gewezene boezemvrienden. Geen dag verliep er eendelyk, zonder bevlekt te zyn door de eene of andere euveldaed, zonder dat er bloed vergoten wierde; welk een en ander zoodanigen schrik over dat gedeelte des lands verspreide, dat een ieder slechts bedacht was zyne persoon en eigendommen in veiligheid te stellen.

Onder de hand kwam bisschop Hugo in Luik terug, en vernam van zyn broeder het eerst gepleegde geweld der Awans. Ter handhaving van het gewezen coninc, riep hy zyne voornaemste ridders en vazallen te wapen, en gebied hun oogenblikkelyk te paerd te stygen en 't kasteel van Hozemont te belegeren, ter kastyding van de euveldaed der stoutmoedige overtreders.

Doch van nieuws was men aldaer gewaarschuwd; doch, ditmaal voor een' wezentlyken aanval beducht, had men in tyds het kasteel doen ruimen van schier alles wat er zich in bevond, zoo dat de bisschoppelyke troepen, zonder slag of stoot, de ledige zalen en kamers binnen stormden, waerin zy zelfs geene vernersching noch spyzen aantroffen.

Hierdoor teleurgesteld, trokken zy gramstoorig af, en vernielden onder weg, op hunne beurt, den windmolen van 't kasteel te Awans, welk slot ook hun te wel verdedigd scheen, dan om er eenen storm op te wagen.

Deze laatste daed verbitterde den heer van Awans dermate, dat hy zyne bondgenooten van nieuws te wapen riep, en ditmaal beantwoordden zelfs de magtige familien Rulant en Moylerepas, die een gene zyde der Maas woonden, zynen krygsroep.

Weldra toog hy met een leger van zes-honderd strydryders, waaronder twee-honderd vyftien ridders, op het fort Sins aan. Welk verdedigd werd door Boudewyn Duchateau, volken neef van den heer van Waroux, ondersteund door zyne drie heldhaftige zoons, doch dat maer van eene zeer zwakke bezetting voorzien was.

Hevig was de aanval, maer niet minder hardnekkig de verdediging. Reeds lagen onderscheidene der stoutste belegeraers aan den voet des rignmuers gesneuveld, terwyl talryke gewonden kermend om hulp riepen. Ziende dat het hun onmogelyk zou wezen de sterkte te overmeesteren,

naer Brabant. Aenstonds komt de doodbleeke kontrainten-drager met het eene dwangbevel na het andere de deur van dat huis bestormen; ja, is zelfs zoo onbeschaemd en vermetel, de bewoners daarvan op de volle merkt te durven bedreigen, dat, als ze niet spoedig kwamen betalen, hy hunne meubels zou doen verkoopen!

De belanghebbende doet door eenen vriend den nieuwen kontrolleur kennis geven van de omstandigheden der zaak. De jonge heer Vander Stichelen antwoordt dat er niets aan te doen is, en de som, vermeerderd met 3 *franks* 65 centiemen onkosten voor de speurhonden, betaeld moest worden.

De man heeft eindelyk betaeld; doch ons verzoekt die *liberale* handelwyze aan het daglicht te brengen, opdat men onze gelukkigmakers zou leeren kennen uit hunne daden en werken, maer niet uit hunne woorden en beloften.

Ziet daer, beminde lezers, wat aanleiding heeft gegeven, tot het schryven der kurieuze historie van den ouden en den nieuwen kontrolleur.

Ende opdat niemand hiervan onwetend zoude blyven, hebben wy een nummer dezes doen verzenden aan al de belanghebbenden, en tevens aan al de onafhankelyke, niet verkochte vlaemsche dagbladen onzes lands, opdat deze zulks ter stichting en onderrigting hunner lezers en tot meerdere eere en glorie van het schyn-liberalismus, in hunne kolommen zouden overnemen.

Opening der chineesche Kamers.

AENSpraak van den Keizer.

Dat ding wordt in China *tsjingjang* of troonrede genoemd, omdat er een troon staet, achter de hielen van hem die spreekt. Indien er een kakstoel stond, dan zou het eene kakstoelrede zyn.

De ministers maken de troonrede, en de keizer draegt ze voor, gelyk een toonsteller de noten schryft, en de vedelaer ze speelt. De vedelaer is niet verantwoordelyk voor het werk van den toonsteller, en toch wordt hy er somtyds voor gefloten.

In China is de vorst niet verantwoordelyk voor den flauwen praet, die zyne mandaryns hem op de tong leggen, en nogtans worden daerom de Chineezen dikwyls ontevreden met hem.

De Chineezen hebben ongelyk. De keizer kan het niet gebeteren.

Ik zeg dat om met meer vryheid te kunnen spreken over de kakstoel. Ik vraag eksusie; over de troonrede, zonder den vorst der Chineezen er door te krenken. Zyne ministers hach ik vierkantig uit.

Ik zal beginnen met de troonrede uit het chineesch te vertalen, zoo getrouw als zulke dingen in de taal van het gezond oordeel kunnen overgebragt worden.

Silence au parterre! Het ministerie spreekt door den mond van den keizer:

Mannen, Hymanneken en andere Uilenspiegels!

Het is niet een plezierig genoegen dat ik wederom hier ben, by myn getrouwe kadodders (1). Da's nu al ruim dertig jaar, dat ik die contentementigheid heb, en we zyn nog altyd vriendekens.

Met de vreemde landekens staet ik ook op eenen goeden voet. Fikkemaneken heeft my 'nen ambassadeur gezonden, met zyne complimenten, en ik heb er eenen gezonden met de complimenten tegen. Maer, met dat wylle hier zoo verveerlyk *neuter* zyn, mag ik daer niet veel over zeggen.

Ik heb daer een traktaat gesloten met den keizer van Tartarien. Daerdoor plakken de twee landekens nog meer aeneen dat te voren. Als de menschen hier allemaal tartaersch spreken, dan zullen zy met de Tartaren maer een volk meer maken. Myn twee tartaersche minister zullen daer wel voor zorgen.

Wy gaen voort, met den handel en nyverheid te begunstigen, gelyk wy reeds gedaen hebben met het opbouwen van forten en bombastiljementen, en met de menschen het gebruik van hunnen eigendom af te nemen.

Ik had ruzie met Boekhairien over het water van de Maes (2); maer wy hebben ons gearrangeerd, en nu zal onze Maes door het water niet meer geplaegd worden. Ik heb er zelf met Kinkanh III over gesproken, en *Reinaert* heeft over dat gesprek een schoon gedicht geschreven, waer ik hem voor zou dekoreeren, als hy de dekoratie van den koperen knop maer wou aannemen.

(1) Kadodders is, in 't Chineesch, zoo veel gezegd als volksvertegenwoordigers.

(2) De Maes is eene rivier die door China en Boekhairien loopt.

tede de torens met boogschutters en steenwerpers; zoodanig dat het kleine leger der Awans, dat al spoedig kwam opzetten, den aanval niet durfde ondernemen, maer als bloedbaert terugtrok.

Uit spyt en wraek, staken zy echter 't vuur in de brouwerij, verbonden aan een der omringde pachthoeven van 't kasteel, sloegen den windmolen neer en vernielden den oogst op de naast byzinde velden der Waroux.

Met regt verontwaardigd over deze laffe en onedele wraek, vergaderde de heer van Waroux, op zyne beurt, al zyne bloedverwanten en getrouwste vrienden, en vroeg hunnen raad in deze netelige en gewichtige omstandigheid.

Eenpaerlyk werd er besloten den regten weg te volgen, en klagen in te dienen by Jan de Châlon, die, als beschermer of voorstaender van 't bisdom Luik, de zaken van dat prinsdom tydelyk bestuerde voor zyn broeder, bisschop Hugo, alstoen op reis buiten 's lands.

Die hooge ambtenaer eischte, na gehouden onderzoek, eene behoorlyke schadevergoeding voor het gepleegde geweld, welke de heer van Awans weigerde te geven; zich beroepende op den bisschop, ten einde aldus het geschil onbeslist te houden.

De heer van Waroux liet zich nogtans niet misleiden door dezen uitsluit, maer verzamelde, zonder verwyf, zyne strydkrachten, om het gegevene vonnis met geweld te brengen; hy rukte gevolgentlyk op tegen Awans, doch ook zyne troepen stiet ten af tegen de yzersterke grachtmuren, welke dit slot beschermde; waerop men besloot het kasteel van Hozemont aan te tasten, welk bewoond werd door een van Humbert's bloedverwanten. Deze had echter by tyds hun voornemen bewerkt, en zich zoo wel op hunne komst toebereid, dat zy hier nogmaels onverrichter zake moesten aftrekken, en den spyt en de wraek in hunne borsten verkroppen.

Nu was de oorlog tusschen de Awans en Waroux openlyk verklaerd. De hoofden en aanhangers der beide partijen versterkten hunne sloten en torens en vermeerderden derzelver bezettingen. Van tyd tot tyd zag men uitvallen en schermutselingen; want de beide landgoederen der aanvoerders lagen slechts op weinigen afstand van elkander.

Op eene barbaersche wyze behandelde men de gemaakte krygsgevan-

blizen de Awans den afgogt. Maer de twee overmasche bondgenooten, die waerschyndelyk toch iets heldhaftigs wilden uitvoeren, waren lafhartig genoeg, aan eene min bewaakte zyde, het vuur in de schuren en stallen des kasteels te werpen, en hetzelfde aldus als booswichten in brand te steken, welke, ongemerkt voortlopende, geheel het fort zoo geweldig teisterde, dat hetzelfde in puinen viel, en sedert dien nooit meer herbouwd is geworden.

Nauwelyks was dit nieuwe schelmstuk den bisschop ter oore gekomen, of hy vaerdigde onmiddelyk een hevel uit, waerby al de landgoederen des heeren van Awans verbeurd werden verklaerd; en daer deze nog de ongehoofbare stouthed had zich hier tegen te durven verzetten, verzamelde Hugo zyne gansche krygsmagt, en sloeg 't beleg voor het kasteel des wederspannigen onderdaens. Ongetwyfeld ware dit slot vernield en vergruisd, en deszelfs gansche beetting vermoord geworden, zonder de bemiddelende tussenkomst der talryke vermogende vrienden, en vooral van eenige kanoniken van het St.-Lamberts kapittel te Luik, wier vereende smeekgebeden den regtmatig vergramden prins eindelyk bewogen, en hem overhaelden tot eene overeenkomst, op voorwaarde eener openbare boete, te plegen door de Awans.

Het was een nog al wonder zigt in de stad Luik, geheel vervuld met vreemdelingen ter gelegenheid dier zonderinge plegtigheid, welke de vernederende en hatelyke heerschappy onzer leenheeren allertrefendst afschildert.

Op helder klaren dag, kwam de zoo vermogende en trotsche heer van Awans, gevolgd door twaelf zynere voornaemste bondgenooten, te voet de poort binnen. Gekleed in grofflaken vesten, en in hunne onthlootte hoofden zware paerdenzadels torschende, trokken zy in processie, vol schame en met neêrgeklagen oogen, door de voornaemste straten naar 't paleis van den prinsbisschop, wien zy, ieder op zyne beurt, gekniel hunne vrucht aanboden, tot straffe en boete hunner weerspannigheid en begane euveldaeden tegen hun leenheer en de bezittingen der vyandelyke Waroux.

(Wordt voortgezet.)

Ge zult het plezier hebben, over eenen heelen hoop nieuwe wettekens te mogen sjuwelen. Als ge uwen tyd kunt afwachten, dan zulde wel zien wat het voor wettekens zyn.

De menschen schreeuwen over de bloedwet van de milicie, en ze hebben gelyk. Wy zullen ze... afschaffen? Neen, naer een beetje veranderen, om het lui stieljen van soldaetje spelen wat aengenameer te maken. Dat zal, hoop ik heel plezierig zyn.

Wat dat den trimtran (1) betreft, jongens, daer zullen wy fannen van maken. Ge hebt gezien, met den flingflang (2), hoe zy in dat bitterkoeksketen beten. Nieuwe bessemers keren goed, en de jefkens en andere spuiters zullen misschien later leelyke bakkezen trekken: maer dat is tot daer toe.

En het onderwys! Ge zult eens wat gaen zien; wacht maer eens! En de wetenschappen en alles! Wy zullen er nen draed meê gaen.

A propos, zyde op de Anpangsche tentoonstelling geweest? Ik beher verscheiden loten gewonnen. Dat wy die eens heel en gansch kosten in Peking (3) krygen! *Aber das ghet nicht*, zegt de Duitscher.

Wat zal ik u zeggen over de financiën? De menschen betalen alle jaren meer en meer kontributies, zoo dat de schatkist floreert. Onze minister zal wel iets nieuws weten te sneederen, om de belastingen nog meer te doen opbrengen want deze Broër is 'ne felle kadee.

Ze zyn bezig met het kadastrer te overzien. Daerdoor zullen wy ook wat meer geld aen de eigenaers doen afleggen.

Wy zullen het personeel ook herzien; misschien zit er hier en daer een penningsken in, daer wy niet aen gedacht hadden. Hier met uw schyven!

Met de kiezingen worden er al aardige dingen gepleegd. Wy zullen daer een speldeken voor speten; vooral als de kiezers oppositie maken tegen 't ministerie, of tegen de fort en de kanons.

Als ge wat tyd over hebt, dan zullen myne ministers u 't een en 't ander wys maken, over de goederen die toegewyd zyn aen de studies en den godsdienst.

Enfing over de regterlyke organisatie zal er ook gesjouwd worden.

Vryft nu maer goed in uwe handen, zullen! en ligt niet te veel flauwen praet te verkoopen; anders krygt g'er dit jaer niet meê gedaen.

Representanten van de natie, dat ge daer zyt, uw verstand is ryp, zelfs meer dan ryp. Ge zyt schrikkelijk gemoderceerd, en kalm gelyk ge zyt! 't is niet om te zeggen. Van uw patriotismus zult ge my de noodige blyken geven, met al myne projektjens goed te keuren. Daerdoor zal onze nationaliteit op de beste manier geëmbastiljeerd worden, en als er iemand het land binnen palmt, dan vluchten wy allen te gelyk naer Angpang, waer wy ons zullen kasematteeren, tot dat de stad in gruis geschoten is en dan steken wy over naer Japan....

Dit is de ware vertaling van de woorden, die het chineesch ministerie gelegd heeft in den mond van den vorst. Wy zullen er later nog eens over binnegaen.

In ons verstandig land zouden wy met zulk eene foppery niet gediend zyn; maer de Chineezen, dat zyn zulke onnoozel bloeden: om hunne nationaliteit te behouden, worden zy door vreemdelingen beheerscht!

Zy hebben ook eene wonderbare manniër om hun land te verdedigen. Ze zyn altyd bang, dat zy in het zuiden zullen aengerand worden, en omdat te beletten, maken ze eene formidabel fortificatie... in het noorden. Wat domkoppen, he? Maer, hier in ons Belgenlandeken, zyn wy veel verstandiger. Er is geen enkel vreemdeling aen het bestuur, en wy maken fort en, die niets moeten dienen, dan om den vyand aen te lokken. Dat is bekend!

(Reinaert.)

Vlaemsch Verbond.

TWEDE ALGEMEENE VERGADERING TE BRUSSEL.

De tweede Lands-Vergadering der afdeelingen van den Vlaemschen Bond heeft zondag laetst plaets gehad te Brussel, in de bovenzal van den estaminet de *Zwaan*, op de groote markt. Het bestuur der brusselsche maetschappy *Vlamingen Vooruit!* onder voorzitting van den achtbaren heer Haeck, vormde het voorloopig bureau voor de leiding der beraedslagingen, en werd by toejuiging als werkdadig gehandhaeft.

De zitting werd geopend met eene redevoering den heer Michel Van der Voort, eenen van de oudste en onvermoeidste stryders der Vlaemsche beweging.

De stad Gent was door talryke leden harer Hoofd-Afdeeling en nog andere letterkundigen en Vlamingen vertegenwoordigd; ook Antwerpen had veel bonds-leden afgezonden, zoo wel als Dendermonde en andere steden en gemeenten uit Vlaemsch-Belgie. Het gezamentlyke aantal beliep minstens tot 160.

De wyzigingen aen het reglement, voorgesteld door de afgevaardigden der hoofd-afdeeling van het Vlaemsch Verbond te Gent, meest ondersteund door de Antwerpenaers en Brusselaers, zyn ook allen met groote meerderheid aenvaard geworden. De tegenstreving eener kleine fraktie gentsche separatisten, die te Gent, by de vreedzame vergadering van 19 september, in de Zael-Fauconnier, door schreeuwen en tierren alles wilden overrompelen is geheel en al magteloos geweest.

Elk jaer zal eene algemeene vergadering plaets hebben, dewelke beurtelings in eene der steden Brussel, Antwerpen en Gent beroepen zal worden. Voor het loopende jaer 1861-1862 zal het algemeen bureau te Brussel zetelen.

De Vlaemsche Bond mag van nu af als vast gevestigd beschouwd worden, en zal weldra zyne vertakkingen uitspreiden naer alle deelen van Vlaemsch Belgie.

De groote beweging voor het herstel der regten onzer

moedertaal in onderwys en openbaer bestuur; is nu niet meer beperkt by de letterkundige maetschappijen en taellhoefenaers. Zy heeft ook hare wortelen geschoten in de burgeryn en werkende standen, die klaer beginnen te zien, dat hunne hoogste belangen daerby betrokken zyn en daer door verdedigd worden.

Ziet hier het slot der redevoering, door den heer Michiels Vander Voort, uit naam der brusselsche maetschappy *Vlamingen Vooruit!* verleden zondag in algemeene vergadering van den *Vlaemschen Bond* uitgesproken:

« Neen! Wy Vlamingen zyn niet voldaan! de vlaemsche grieven, die gy loochent, bestaan nog! geen enkele is verdwenen! — en om te bewyzen, dat zy het in ernst meenen, zenden zy, in naam van het « Vlaemsch Verbond, » vlaemsche mannen naer de Kamer, hoofdzakelyk belast met het verdedigen der vlaemsche belangen. »

En nu, wee hen! die het Volk bedriegen: de straf zal snel de misdaed volgen.

Het Vlaemsch Verbond, slechts onlangs gesticht, heeft reeds op korten tyd dat verschil doen ontstaan; het vlaemsche volk heeft dan eindelyk, begrepen, dat van het Staetsbestuur geene regtherstelling te hopen is; het heeft dan, eindelyk verstaen, dat in de Konstitutie het middel zit, om de grieven te doen verdwynen, en de kooplieden uit den tempel onzer Wetgeving te verjagen, en ze te doen vervangen door mannen, die trouwhartig hunnen pligt, en dezen alleén, behartigen.

De kiezingen van Gent, Eecloo en Audenaerde hebben de mogelykheid daarvan bewezen; hebben doen zien, dat het volk eindelyk vermoeid is onder voogdy te staen; dat het zich meerderjarig gevoelt; dat het zyne eigene zaken kan verrigten, en eene strenge rekening zal vragen aen de trouwelooze voogden, die straks 32 jaren van zyne zwakheid misbruik maakten, om het te bedriegen, en zyne ryke en schoone erfenis aen vreemden prys te geven.

Vlaemsche mannen!

De vergadering van 19 mei had reeds voor uitwerksel aen eenigen de oogen te openen, en het tydperk van ontvoogding voor te bereiden. Maer nog is uw arbeid niet gedaen; nog hebt gy eene zware taek te vervullen; zoo lang eene enkele grief bestaat, moogt gy geene rust nemen; altyd in stryd, altyd in beweging, moet gy een wakend oog houden op alle ambtenaren, op alle bedienden, op allen, die eenig gazag hebben; en dadelyk, onmiddellyk, moet een kreet van verontwaardiging door geheel het land weergalmen.

Het Verbond, in alle hoeken van Vlaemsch-Belgie ingerigt, moet zulks vergemakkelyken. Verdeelen u de Staetspartijen onderling, weest dan als Vlaming, slechts één man.

Dat elke vlaemsche Belg zich solidair make voor het ongelyk, eenen anderen aengedaen, en dat, wanneer een Vlaming in zyn regt gekrenkt wordt, een leger van wrekers opsta, om regt-herstelling te eischen.

Heil u! — Zoo gy met kalmte en wys beraed dit kunt bewerkstelligen.

Aen 't werk dan! — en vooruit!

MICHEL VANDER VOORT.

Ten stryde, ten stryde!

Op, Vlamingen, op nu; ten stryde, ten stryde!

't Is langer, reeds langer dan 't vierde eener eeuw,

Dat ik hier verachting, vernedering lyde

Ten stryde, ja! mannen, en Vlaendren den Leeuw!

Op, Vlamingen, op dan ten stryde, ten stryde!

Daer wappert hun vaendel, daer fleemen ze fransch;

Daer mynen ze trouwloos, daer juichen ze blyde;

Reeds viel voor hun hamers der Tael laetste schans.

Op, Vlamingen, op dan; ten stryde, ten stryde!

Reeds kunnen uw kind'ren u niet meer verstaen!...

Eer 't rad hunner wagens uw lyken beryde

Een' pooging te samen, een' laetste gedaen!

Op, Vlamingen, op dan; ten stryde, ten stryde!

Het brein uwer schedels is 't waelsche wel waard;

Op 't veld uwer regten, vereend, zyde aen zyde,

Manhatig gestreden; steeds kalm en bedaerd!

Op, Vlamingen, op dan; ten stryde, ten stryde!

Aen bastaerds en laffen uw waerde eens geleerd,

Aen zuiden- en vreemdacht eens, spys wie 't benyde,

Het fransch als een wapen hen tegen gekeerd.

Op, Vlamingen, op dan, ten stryde, ten stryde!

De grieven, het onregt, zyn allen gemeen;

Verdeeldheid en twisten een stond slechts ter zyde;

Voor tael en voor vryheid is Vlaenderen maer één!

Op, Vlamingen, op dan; ten stryde, ten stryde!

Uw Maegd is beleedigd, uw Tael is straks weêw;

Hebt gy dan geen bloed meer, geen hart in uw zyde!

Zyt gy niet verbasterd, roept; Vlaendren den Leeuw!

Op, Vlamingen, op dan; ten stryde, ten stryde!

Zoo klinkt over Vlaendren der Vlamingen schreeuw

Zoo dondren de galmen der leuze over 't wyde:

Voor taelregt en vryheid!... en... Vlaendren den Leeuw!

God zende eenen engel, den braven ten stryde,

Tot baek en geleider, vol wysheid, verstand;

Zyn land mooghen steunen; bevryde

Het schild en het vlam-zwaerd!... Voor God en het Land!

Gent, november 1861.

AUG. VANDERKERKHOVE.

De Schelde-tol.

Met betrekking tot de in den laetsten tyd veel besprokene plannen tot afkoop van den Schelde-tol, worden uit Berlyn aen de *Kölnische Zeitung* de volgende byzonderheden medegedeeld:

De zweedsche regering heeft by eene dépêche van 9 oktober poogingen aangewend, om een kruistogt tegen den

afkoop van dien tol te openen, door te beweerden dat Belgie verplicht was dien tol aen de nederlandsche regering terug te betalen, en dat dit eene der voorwaarden van zyne onafhankelykheid geweest is. Belgie antwoordde, dat die be- weering in stryd is zoo wel met den feitelyken toestand, als met de traktaat, en wel omdat het traktaat van Londen van 19 april 1839, waerby Holland werd gematigd om eenen tol op de Schelde te heffen, aen Belgie eene verplig- ting oplegde. Laetstgenoemd ryk stemde, om den handel van Antwerpen geen nadeel toe te brengen, uit eigen be- weging in eene overeenkomst toe, volgens welke Neder- land den tol niet van de schepen heffen, maer te Brussel ontvangen zou. Eidelyk wordt dit bewezen, doordien Belgie verscheidene malen de terugbetaling heeft opgeschorst.

Een koninklyk besluit van 28 july 1844 schorste de terug- betaling voor de stoomboten, welke voor haer vertrek van Antwerpen de door de belgische regering vastgestelde da- gen niet hadden willen aannemen. Belgie deed daerby uit- komen, dat de afkoop van den Schelde-tol even regmatig is als die van den Sond-en-Stade-tol was; dat de beginselen van vryen handel tegenwoordig ook op de waterwegen moeten toegepast worden; dat het niet meer in staat is de thans viervoudig geworden terugbetaling aen Nederland te voldoen, en dat zyn aanbod, om de tonnen- en loodsgelden af te schaffen, verdient te worden in aanmerking genomen. Van eene andere zyde wordt hier bygevoegd, dat Zweden in zyne oppositie ten deze schynt te rekenen op de ondersteu- ning van Pruisen, dat een miljoen thaler, en van Engeland, dat het vierde gedeelte zou moeten betalen van het geheele bedrag van dertig miljoen francs, door Belgie voorgesteld voor den afkoop, in eens aen Holland te betalen, en de hoop te kennen gegeven, dat alle tegenstand overwonnen en de Schelde-tol, even als die van den Sond en de Stade, afge- kocht zal worden.

OORLOGS-KOSTEN.

De *Morning Market Review* berekent dat de Staten van Europa niet minder dan 3,771,760 man onder de wapens hebben, als: Oostenryk 738,344. Pruisen 719,092. Rusland 850,000. Frankryk 626,000; Engeland, met inbegrip van India, 534,827. Denemarken, Zweden, Spanje en Portugal 303,497 man. (Men berekent het laetst cyfer als te klein, daerentegen de eerste opgave te hoog). Het onderhoud dezer manschappen aen kleeding en soldy, gerekend tegen 40 p. st. per hoofd, bedraegt jaerlyks 150 miljoen. Hierby moet gevoegd worden wat deze menschen, allen in de kracht hunns levens, konden verdienen, wat door de *Review* op een verlies van 120 miljoen geschat wordt, en brengt ten slotte de geheele geldschade, gezwegen van het zedelyk en geest- lyke nadeel, op 270 miljoen pond sterlings jaerlyks.

Handel en Nyverheid.

Men leest in den *Economiste Belge*:

« Het ruwe katoen blyft nog altyd zeer duer. Het kan niet anders zyn, want sedert onze laetste korrespondencie, is geene genoeg overwegende oorzaak tusschen gekomen, welke eenige verandering hadden kunnen brengen in de pryzen van die stoffe. Nogtans hebben eenige houders, ver- langende hunne koopwaren aen den man te breugen, tame- lyk aanzienlyke aanbiedingen gedaen over eentiental dagen; maer de laetste berigten zyn vaste pryzen, met grooten aftrok. Wy gelooven dat, aen den prys waerop het katoen nu staet, de spekulatie eene zeer kleine rol in de verhan- delingen dier stoffe spelen zal; want, hoe stout de onder- nemings-geest eeniger kooplieden zy, is de prys van 't ka- toen tot een punt gekomen, waer de handel de voorzigtig- heid tot leidsman zal moeten nemen, zoo hy, gelyk het *Daily-News* zegde, niet wil dat de speculanteurs zich de vin- gers branden.

« Niettegenstaende dezen uitzonderlyken toestand van het katoen, verkoopt de kalicot niet goed, en de betrekkelyke hoogte wordt niet verkre. en. Nogtans zyn al de magazynen uitgeput. De kleinhandel verwacht den uitslag der ameri- kaensche gebeurtenissen, en gaet maer dag voor dag koopen.

« De duerte der levensmiddelen, die thans heerscht, doet aanzienlyk veel nadeel aen de handels-zaken; de klagen zyn algemnen voor den verkoop van het geweven fabriek- taet.

« De fabriekate der hand-geweefels herneemt groote- lyks; deze omstandigheid zal den verkoop der vlassen ge- spinsels, die wat leed, doen grooter worden. »

HOE HET TE NAPELS GAET.

De *Times*, het engelsche blad, dat vroeger zoo sterk aen- drong op het verjagen der Bourbons uit Napels, en dat zoo triumfantelyk Garibaldi en zyne roodhenniden in de hoogte stak — de *Times* heeft dezer dagen nog een artikel aenge- kondigd, dat wy in onze liberale dagbladen gezocht, maer niet gevonden hebben. Waerom niet? Omdat het heel een- voudig de plegtige veroordeeling was van de piemontesche dwingelandy in Napels.

Het land is verarmd, uitgezogen, bestolen; het volk heeft honger; handel en nyverheid kwynen; het volk, dat vroeger zoo fier het hoofd droeg, dat eene zelf-wetgeving en een eigen konings-huis had, staet daer nu zonder nog eenigen na- tionalen roem, « geregeerd, zegt de *Times*, door ..., prefek- ten, door willekeurige soldaten — kortom door Piemontez- zers, die hun hatelyk zyn. »

De *Times* bekent dus eindelyk, dat de gansche omwente- lieg en de stemming erby, een besteken, een door vreemde schuimers opgemaakt spel is geweest.

En in den oogenblik dat de zaken zoo staan, erkent Belgie den koting van Italie, en breekt alle diplomatische betrekking af met den wettigen Severein, Frans II; en dit op den oogenblik dat er eene proklamatie te Napels uit- gaet...

Moge Belgie zich den lichtzinnigen en al te vroegtydingen akt niet beklagen, die het tegen zyn belang en tegen zyne onzydigheid, tegen zyn eigen bestaan heeft gepleegd! Moge men zich niet haesten als wy eens op eenen vroegen mor- gend, tegen wil en dank, door een' grooten gebuer inge-

(1) De Trimtram is de chineesche garde civiek.

(2) Fling-flang, tir national.

(3) Peking is de hoofdstad van China; Angpang is hare byzonderste haven. De menschen die de geografie gestudeerd hebben, weten dat van zelf. Ik geef dezen uitleg meer voor 'o botterikken.

palmd worden, ook dien grooten gebuer als wettigen Soeverein van ons landeken te erkennen — en echter, wy moeten vreezen, dat men ons zal inmeten met de el, waermeê wy anderen hebben uitmeten. (Handelsblad.)

Stads-belangen.

Het goevernement heeft begrepen hoe belangryk de beweging wordt van koopwaren tusschen de grooté statie en den Entrepot, en eenen post ingerigt van statie-overste by dit laatste gesticht. Dit is een eerste stap naer de verwezentlyking van de ontwerpen die wy reeds verscheidene malen ontvouwd hebben.

Men moet te Gent eene byzondere statie hebben voor de koopwaren. Die statie kan elders niet gevonden, en kan ook nergens beter ingerigt worden, dan in het Spanjaards-kasteel. Te Brussel is de statie van koopwaren aen de Groene-dreve, ook digt by den Entrepot: maer zy is tamelyk verwyderd van den Noorder- en Zuyder-statie; nog veel verder van de statie des yzeren wegs van Luxemburg. Te Gent zou onze statie voor koopwaren wonderlyk gelegen zyn, digt by de grooté Statie langs den eenen kant, aen den Dok, by den Entrepot; en nevens de yzeren wegen van Eecloo en van Antwerpen.

Wy begrypen niet hoe de regencie dit voor de stad zoo gewigtig vraagpunt nog niet heeft opgelost. Het springt in de oogen van een ieder, maer de koophandel weet het best, welke eene verwarring er heerscht in en rondom den Entrepot, ten gevolge der aangroeijende beweging langs het takspoor.

Hoe weinig meer bedryvigheid er in onzen Dok kome, hoe weinig de kolen meer per spoor worden aangevoerd, en men zal het in en rond den Entrepot zoo druk hebben, dat men wel zal verpligt zyn den middel te zoeken om regt telaten wedervaren aen de gegronde eischen.

Waerom van nu af aan daer niet aen gedacht? Waerom de militaire overheid buiten het exercitie-plein niet gesteld? Waerom? Wy vragen het zoo veel te meer, omdat er hier geene kwestie zyn kan geld te verteren, maer geld te winnen. Voordeel voor handel en nyverheid, geldelyke winst voor de Stadskas, uitbreiding voor een der schoonste kwartieren van Gent: zie daer eene onderneming die anders niet heeft dan goede kanten en geene hoegaenaemae slechte zyde. En nogtans schynt niemand daeraen te denken.

Budget der stad Gent.

Het ontwerp van budget belooft voor 't dienstjaar 1862 tot fr. 2,679,917-28 in ontvangsten, en fr. 2,609,995-60 in uitgaven. Dit is dus een boni van fr. 67,920-68.

De gewoone uitgaven beloopt tot 1,932,369 fr. 49 c. De jaerwedden der stedelyke bedienden komen hierin voor 62,091 fr. Ten gevolge van eenige wyzigingen, is er eene bezuiniging van 750 fr. in dezen diest gebragt.

De verlichting der stad is op 120,000 fr. beraemd. In den loop van dit jaer heeft men de voorgeborgten der Muidepoort, der Brugschepoort en der Kortrykschepoort beginnen te verlichten. Men heeft ook de lantaerns geplaatst op den Dok, op de Plaisante Veste, enz., en om in de steeds aangroeijende behoefte onder dit opzigt te voorzien, vraegt het schepenen-kollegie eene vermeerdering van 18,000 fr.

Daer het budget der hospiciën nog niet gekend is, heeft het schepenen-kollegie er voor 100,000 francs uitgesteken, berekend naer de middensom der vyf laatste jaren. Op de zelfde wyze heeft men voor het weldadigheids-bureel 85,000 fr. bepaeld.

Door de lagere scholen, de bewaerscholen en de school der volwassenen, wordt fr. 168,812-04 gevraagd. Dit is fr. 13,930-64 meer dan het verleden jaer.

De buitengewoone ontvangsten worden begroot op eene somme van fr. 676,070-88 c. — Het beschikbaer overschot der vorige jaren belooft tot fr. 295,830-02.

In zyne zitting van 3 july 1861 heeft de raad het kollegie gemagtigd onder zekere voorwaarden het oud beluik der Alexianen te koop te stellen. Deze beslissing werd by koninklyk besluit goedgekeurd. Men schat de opbrengst van dit beluik en van eenige andere gemeentelyke gronden, op eene som van ongeveer 30,000 fr.

Het totaal der buitengewoone uitgaven bedraegt eene som van fr. 677,626-18 c.

De brug welke aen den Krommenwal over de Lei zal gelegd worden, moet ongeveer 90,000 fr. kosten. Er wordt dit jaer op die som een krediet van 30,000 fr. gevraagd, om zoo haest mogelyk de hand aen 't werk te slaen.

Tot het verbreden der Predikheeren-Brug, zyn er twee huizen onteigend, het eene bewoond door den heer de Waerder Vandepuute, het andere door den heer Heliodor De Paape. Voor die huizen moet de stad betalen; 1° fr. 34,111-50 voor den 1° maart 1862, en 2° fr. 25,000 voor den 1° maart 1863.

De werken op de Plaisante-Vest hebben 28,150 francs gekost; de onteigeningen voor de nieuwe straat van de vest naer den Beggynen-Driesch beloopt tot fr. 38,680-23 op den Boulevard, en tot fr. 57,814-94 voor de straat. Hiervoor was slechts eene som van 33,214 fr. uitgesteken, die nu moet verhoogd worden met eene bylage van francs 30,281-77.

De werken op den boulevard Frère-Orban uit te voeren, bestaan:

1° In het steken eener vout op een deel der Oude Schelde.

2° In het opvullen van ongeveer 23,000 kubieke meters grond, om den boulevard op de hoogte der rails van den yzeren weg te brengen.

Er is voorloopig eene som van fr. 25,000 op het budget gebragt tot het uitvoeren dier werken en men kan nog geene vaste som bepalen, omdat het deel, door het goevernement te betalen in de onteigeningen, nog niet is konnen vastgesteld worden.

Ten slotte blyft er een batig saldo van francs 95,490-68.

De gemeente-raed van Gent, hoofds'ad van Oost-Vlaenderen, zal vandaag zaterdag, des avonds, eene openbare zitting houden, in het fransch!

De Vlamingen beklagen zich sinds dertig jaren, met regt en reden, dat de waelsche en nitheemsche ministers in Belgie, de moedertal van de grooté meerderheid der Natie, uit het openbaer bestuur en onderwys verbannen, om de fransche taal in ons land te doen zegepralen.

Waerom beginnen ze dan niet, met eerst hun eigen huis te kuischen, en de verfranschte Vlamingen door de stembus van 't Stadhuis weg te zenden?

Deze hoogst noodzakelyke zuivering in gemeente- en provincie-raden gedaen, zal het overige gemakkelyk volgen. De Vlaemsche Bond zal gewis hiertoe kraehtdady medewerken.

GENT, DEN 23 NOVEMBER 1861.

Het bestuur van den Yzerenweg van Eecloo naer Gent, heeft voor den vrydag van elke week, eenen trein ingerigt uit en naer Eecloo. Er zullen, namelyk, twee morgend-treinen ryden: uit Eecloo om 7-15 ure en om 9-15 ure; en uit Gent, om 8-55 ure en om 11-25 ure.

Te rekenen van zaterdag, 23 november, zal de eerste trein alle dagen der week, den vrydag alleen uitgezonderd, uit Eecloo vertrekken des morgens om 7-30 ure.

Op verscheidene yzeren wegen in Engeland verwarmt men by middel van stoom al de rytuigen, zoo wel van de eerste als van de laatste klas.

In Belgie is men er nog verre af, op zulke wyze te werk te gaen. Wel verre van de wagons te verwarmen, zyn er nog yzeren wegen van kompaniën, waerop zy niet eens met een stuk lynwaed gesloten zyn.

De minister van openbare werken maekt bekend, dat eerlang zal overgegaen worden tot de openbare aanbesteding der werken voor de afbraek en heropbouw der Predikheeren-brug, over de Lei, te Gent. De goeverneur van Oost-Vlaenderen, voor wien deze aanbesteding zal plaats hebben, zal later dag en uer bepalen.

Zondag, 24 dezer, zal de koninglyke Choor-Maetschappij in de Rotonde-zael van het Universiteits-paleis, eene toonkundige morgenzitting geven.

Men schryft uit Charleroi: Een jong ling dezer omstreken, leerling van de Muziekschool te Brussel, begaf zich naer Parys om zyne studien te volmaken, en had van eenen onzer beste muziekmeesters eenen aanbevelingsbrief gekregen voor den heer A. Gevaert, den belgieschen kundigen toonzetter.

De heer Gevaert ontving hem zeer wel, deed hem zingen en na zyne fraeije barytonstem bewonderd te hebben, stelde hy hem voor zelf professor te zyn. Zoo als men kan denken, kan die jongeling onder leiding van Gevaert, een bekwaem artist zal worden, waerover Belgie eens trotsch zal kunnen zyn.

Wy vernemen dat te Caleken eerstdaags een Vlaemsch Gezelschap zal worden opgerigt. De heer burgemeester dier gemeente en verscheidene andere notabele personen zyn yverig met dit nuttige en vaderlandsliedend werk bezig.

De fransche pataten, welke hier thans in massa geeten worden, behooren tot eene soort welke onze landbouwers voorzeker zullen willen aankweeken, ingezien hunne rykheid aen meel, goeden smaak en gezonde hoedanigheid. In afwachting zullen de voortdurende aenvoeren gewis eindigen met afslag op de inlandsche pataten te weeg te brengen.

De verledene week is er te Havre buitengewoon veel graen aengekomen.

Met 28 schepen zyn er aengebragt by de 460,000 zakken graen, 60,000 vaten meel, 2700 zakken mais en 500 zakken rogge.

Men verwacht uit Amerika nog veel graen.

Verleden zaterdag namiddag, rond 5 ure, werd door een wagen van de Statie der spoorbaen van 't Land van Waes, het marmeren bekleedsel afgereden van het hoekhuis der Hoogpoortstraat, bewoond door den gondsmd Huisman. De wagen werd geleid door den voerman Alexis Machtelinek, die de schade zal moeten betalen.

BERGEN.

Eene schrik kelyk misdaed is vrydag laetst in de gemeente Nouvelles, by Bergen, door eenen vader op zyn kind gepleegd. Een mynwerker der gemeente, gekend onder den dynaem van *Caraco*, kwam ten twee ure van zyn werk te huis, en maekte zich bereid om aen tafel te gaen, zonder de terugkomst van zyne vrouw af te wachten, die uitgegaen was; toen hy bemerkte dat het vleesch, welk voor hem gereed gemaakt was, van zyn talloor was verdwenen.

Hy ondervroeg een kleinen jongen van 4 jaren, die bekende het vleesch opgeeten te hebben. De granschap van den vader was zoonhevig, dathy het kind by de twee beenen nam, en het hoofd tegen den muur verbrayelde. Het ongelukkig kind bleef op den slag dood.

De wreede vader verliet zyne woning, als of er niets gebeurd ware. Eenige oogenblikken nadien kwam de ongelukkige moeder van het kind te huis, en werd door schrik ter neer geslagen. Geene andere verdenking dan op haren wreeden echtgenoot hebbende, ging zy by den burgemeester, en verhaelde hem het ongeluk dat voorgevallen was. Die magistraet begaf zich onstonds ter plaetse en deed den moordenaar van zyn werk halen, die zyne wandaed bekende. Hy werd onmiddellyk in verzeerde bewaring gesteld.

PRUISEN.

In vele papier-fabrieken hier ten lande en in Zuid-Duitsland wordt sedert eenigen tyd met goed gevolg gebruik gemaakt van de run, in de leer-loijeryen gebezigd, tot het vervaerdigen van velelei soorten papier. De kosten van het bereiden dezer nieuwe grondstof zyn zoo gering, dat het centenaar heelgoed slechts op 2 thaler komt te staen.

Zeerampan.

Veroorzaekt door den laetsten storm.

De berigten, die ons langs alle kanten toekomen, over de gevolgen van den laetsten storm, zyn verschrikkelyk. Ziet hier wat wy diensaengaende in de hollandsche bladen aantreffen:

Scheveningen, 15 nov. — Te Loosduinen is in den nacht van 14 tot 15 dezer, ten 3 uer, gestrand het sloep- of schoonnerschep *Blue Jaquet*, gezagvoerder Marek Hargrave, komende van Antwerpen, en bestemd naer Ipswich, geladen met veevoeder (*eotten caken*), te huis behoorende te Wisbecht en bemand met 4 personen en de vrouw van den kapitein.

«Zoodra het schip op het strand was hebben de schipbreukelingen het verlaten. Twee hunner zyn in de branding omgekomen.

»De kapitein en diens vrouw hebben den wal mogen bereiken, terwyl een matroos op het wrak is gebleven, van waer hy is afgehaeld door den politie-kommissaris Behr en den plaatselyken bestnerder der N. en Z. Hollandsche Reddingsmaetschappij, den heer Maas.

»Door de politie van Scheveningen werden den kapitein en zyne vrouw ten 5 uer des morgens op het strand aengetroffen. De vrouw was afgemat en ziek. Zy is naer het kommissariaet van politie gebragt en onmiddellyk door den geneesheer Spille behandeld.

»De matroos, die aen boord is gebleven, was zeer afgemat en schynt veel te hebben geleden.

Nieuwediep, 15 nov. — Talloos zyn de zeeorampan. Heden drijft de zee en de reë vol van wrak hout. In het ge-

zigt van deze plaats zyn gestrand de engelsche visschers-smak n° 334 van Yarmouth; de ekwipagie is met levensgevaer met de sloep gered. In de Haaks gebleven de russische bark *Alcyon*, kap. Malm, van Jacobsstad, geladen met delen naer Londen. De ekwipagie is gered; het schip, dat op 7 voet water zit, zal niet kunnen afgebragt worden.

Een belgiesche visschersloep is totaal vergaen. Vier lyken zyn te Huisduinen opgevist. Nog 6 andere lyken aengespoeld, waerschyndlyk van een Vlaardinghe hoeker; zy hadden zich op tonnen gebonden. Achter de Haaks zat een schooner, die met man en muis is vergaen. Hulp kon men onmogelyk brengen; nog al lang zag men het volk in het kruishout zitten.

»Van Texel heeft men ook treurige berigten; niet minder dan 6 schepen moeten zyn verongelukt, waeronder de deensche brik *Ausgusta*, kap. Andriessens, met tarwe.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 16 tot den 20 November.

Viktor Lezour, koopman, te Ronse, m. Joanna Hoorerman, koopvrouw, groot begynhof. — Edmond Sonnevill, 32 j. kommies, konterdreef, met Maria Lebroequey, 21 j. zonder b. violettestr. — Hendrik van Coppenolle, koopm. veldstr. met Mathilda Dockers-Roels. zond. ber. st. Pie-Persniewstr. — Jan Tuytsgaever, 42 j. werkmán, met Koleta Walkenberg, 26 j. z. b. kanonikstr. — Serafin Richet, 27 j. wever, wyngaardstr. met Maria van Damme, 23 j. fabr. dekstr. — Karel Koryn, 20 j. fabr. met Maria Michiels, 25 j. fabr. beiden feniksstr. — Jan de schryver 30 j. wever, met Maria van Haevermaete, 21 j. fabr. beide stuksken. — Karel Vercurysse, 31 j. fabr. muide, met Maria van Ghendt, 25 j. fabr. stuksken. — Karel Oost, 30 j. wever, doornstr. met Amelia Verheeeke, 33 j. fabr. roggemstr. — Jakob Hye, 32 j. emballeerder, s. Salvatorsta. met Cristiana Cocquyt, 26 j. fabr. voorm. — Jan Blancquart, 38 j. wever, met Serafina Neeryack, 30 j. dienstm. beide muide. — Karel Goeman, 21 j. wever, stuksken, met Theresia de Vulder, 20 j. fabr. kelderstr.

Geboorten van den 16 tot den 22 November.

Van het mannelyk geslacht 46) Totaal 74.
Van het vrouwelyk geslacht 28)

Sterfgevallen van den 16 tot den 22 November.

Paulina Corné, 23 j. kleerm. schuerkensstr. — Pieter Lauwerjns, 70 j. wever, sasscheport. — Barbera Pilgrem, 28 j. zonder beroep apostelstraat. — Gabriella de Ghellinck, huisvr. de la Kethulle, 31 jaren, prinsenhof. — Jakob Nelissen, 28 jar., tamboer, by het 1° linie-regem. — Franciska Créelle, huisvr. Geert, 36 jar., korte zilverstr. — Jan de Rop, 65 jaren, fabrickant, sluitzen. — Pieter Polart, 40 jar., z. ber. buiten de brugschepoort. — Rozalia de Bel, huisvr. Platteau, 27 jar., kortryksch. — Maria d'haese, huisvr. de Jonghe, 45 jar., nederkouter. — Jakoba Petit, wed. Friandt, 77 j. st. Antoniuskaei. — Jan Lippens, 37 j. z. b. steendam. — Emmanuel van Acker, 156 j. hoofdbestierder der Phoenix. — 25 kinderen onder de 8 jaren.

MARKTBERIGT VAN GENT VAN 22 DEZER

Hoewel de markt heden zeer overvloedig was bevoorrad van granen, werd de beste tarwe zeer spoedig verkocht aen den prys van verleden vrydag. De mindere soorten waren wat flauwer in prys.

In rogge was kalme handel. Gerst en haver van goede hoedanigheid werden zeer gelust.

Het koolzaed en de koolzaedolie zyn in gunst. Het lynzaed en de dito olie verminderden in prys.

De boer is veel afgeslagen.

Met de ingaende week is er, op alle broodsoorten eenen centiem den kilo afslag.

REGERING VAN GENT.

MERKTEN.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

1 ^{er} hektoliter	15 november.	22 november.
Witte tarwe	29 89 a —	28 77 a —
Rouge id.	29 4 a —	28 24 a —
Rogge	19 40 a —	18 62 a —
Geerst	— a —	14 75 a —
Bockweit	15 30 a —	16 63 a —
haver	9 15 a —	9 50 a —
Aerdappelen, 100 k.	10 — a —	9 75 a —

BROODZETTING.

Van den 22 om in te gaen den 24 november.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuild	fr. 0 43
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuild.	» 0 57
1 Kilo rogge.	» 0 24

BUITENGEWOONE VERTOONING.

Die zal plaats hebben op Maendag 23 November 1861, stipt om 8 ure des avonds, in den Estaminet de Gouden Kroon, op den Reep, n° 56, vertoond door M^r CH. FLAVIGNY, Physionomane. Er zullen verscheidene Muziekstukken en Dansairen uitgevoerd worden door Mme CHARLES, op den Espagnolschen Tambourain, met akkompagnement van Piano.

Elk zegge het voorts.

Fa. BOGAERTS, Drukker, in de Studenten-Weide (Pré-aux-Cleres) by het Groot Vleeschhuis.